

ŠVEITSI-EESTI
koostööprogramm

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

KESKKONNAAMET

Looduskaitse tulemuslikkuse hindamine

Keskkonnaamet

Sepa hoiuala

31.03.2025 (05.09.2025 täiendatud)

Andres Miller

PAME hindamismetoodika valmis Euroopa Liidu rahalisel toetusel tehnilise abi rahastamisvahendi kaudu ja koostöös Euroopa Komisjoni struktuurireformide toetamise peadirektoraadiga.

Üldinfo

Küsimus	Vastus
Kaitstava loodusobjekti nimi	Sepa hoiuala
KKR kood	KLO2000229
Asukoht (maakonnad)	Saaremaa
Kaitse alla võtmise aeg (ala moodustamise aasta)	2006
Vöönd(id):	
loodusreservaatide arv	ei kohaldu
loodusreservaatide kogupindala	ei kohaldu
sihtkaitsevööndite arv	ei kohaldu
sihtkaitsevööndite kogupindala	ei kohaldu
piiranguvööndite arv	ei kohaldu
piiranguvööndite kogupindala	ei kohaldu
IUCN kategooria(d)	VI
Natura 2000 võrgustiku alad	Sepa loodusala
Kaitseala valitseja	Keskkonnaamet
Kogupindala (ha)	111,5
Maismaa pindala (ha)	111,5
Eraomandis oleva maa pindala (ha)	93,7
Kaitsekorralduskava nimi	Sepa hoiuala kaitsekorralduskava 2016-2025
Kaitsekorralduskava tegevuskava periood	2016-2025
Tulemuslikkuse hindaja nimi	Andres Miller
Tulemuslikkuse hindamise kuupäev (pp.kk.aaaa)	31.03.2025 (05.09.2025 täiendatud)
Eelmise hindamise aeg (pp.kk.aaaa), s.h METT hindamine	ei ole varem hinnatud
Loodusobjekti esile tõstmist vääriv tähtsus või eripära piirkonna, Eesti või Euroopa kontekstis* (*täita asjakohasusel)	jääb Lääne-Eesti saarestiku biosfääri programmilale

Hindamistabel

Valdkond	Teema	Küsimus	Vastus	Vastamisel kasutatud andmeallikas	Selgitused, lisainfo/vastuse põhjendus
üldine	üldine	Kas alal on (ajakohane) kava?	Jah, alapõhine kaitsekorralduskava, lisaks kohalduvad liigikaitsekava(d) ja/või elupaiga tegevuskava(d)	EELIS	Sepa hoiuala kaitsekorralduskava 2016-2025 ja Pärandniitude tegevuskava (2021-2027)
planeerimine	seisund	Kas kõikide ala kaitseväärtuseks olevate liikide esinemise/seisundi info oli kaitsekorraldusperioodi alguses kindlaks tehtud?	Pole asjakohane (liigid ei ole kaitse-eesmärgiks)	RT	hoiualade määrus https://www.riigiteataja.ee/akt/131052023005?lei aKehtiv, Natura korraldus https://www.riigiteataja.ee/akt/328122010002?lei aKehtiv
planeerimine	seisund	Kas kõikide ala kaitseväärtuseks (kaitse-eesmärgiks) olevate elupaikade seisund oli kaitsekorraldusperioodi alguses kindlaks tehtud?	Seisund oli määratud $\geq 90\%$ väärtustele	EELIS	2012. a inventuur ei tuvastanud ühtegi kaitseväärtuseks (2001. a inventur) olevat elupaigatüüpi, nende asemel määratleti kaks uut elupaigatüüpi
planeerimine	seisund	Milline on liikide seisundi andmete usaldusväärsus ja kvaliteet?	Pole asjakohane	RT	hoiualade määrus https://www.riigiteataja.ee/akt/131052023005?lei aKehtiv, Natura korraldus https://www.riigiteataja.ee/akt/328122010002?lei aKehtiv
planeerimine	seisund	Milline on elupaikade seisundiandmete usaldusväärsus ja kvaliteet?	Väga hea - $\geq 90\%$ seisundi hinnangutest põhineb ajakohastel kvantitatiivsetel andmetel (uuringud, seired, inventuurid, vaatlused)	EELIS	kihi natura_elupaik järgi on inventeeritud elupaikade info täielik
planeerimine	seisund	Kas eelmisel kaitsekorraldusperioodil/selle kaitsekorraldusperioodi algul tuvastati andmelünki, mis takistasid lähteolukorra (kaitseväärtuste seisundi) kindlaks määramist?	Olulised andmelüngad puuduvad/ei ole asjakohane	KKK, EELIS	näib, et olulised andmelüngad puuduvad (kui, siis ehk liigiandmed on puudu, nt 22.05.2018 leiti HA lääneservas 200 jumalakäppa (II kat), mis kasvasid seal ilmselt juba ammu)
planeerimine	survetegurid	Kas ala kõigi kaitseväärtuste osas on survetegurid (otsesed negatiivsed mõjutegurid) tuvastatud?	Survetegurid on kindlaks määratud pooltele või enamale (50% - <100%) kaitseväärtustest	KKK	KKK ei käsitlenud eraldi kaitseväärtust kadastikud (5130), mis kihil natura_elupaik on olemas (kihi KR_plk järgi on andmete kuupäev alles 02.04.2020!), vaid käsitlen seda tüüpi puiskarjamaad (9070) osana
planeerimine	survetegurid	Kas survetegurite olulisus ja ulatus on kindlaks määratud?	Survetegurite ulatus ja olulisus on kindlaks määratud poolte või enama (50% - <100%) kaitseväärtuste ja survetegurite puhul	KKK	käsitlemata on tüüp kadastikud
planeerimine	survetegurid	Nimeta ala kõige olulisemad survetegurid?	rohumaade hülgamine; metsandus; ehitustegevus ja asustus; põllumajandus	KKK;KKK;KKK;KKK	KKK: võsastumine, kulustumine ja liigirikkuuse langus hooldamise lõppedes; võsastumine, kinnikasvamine;KKK: raied;KKK: ehitamine;KKK: alakarjatamine, kulustumine
planeerimine	survetegurid	Kas arvesse on võetud ka väljastpoolt kaitseala tulenevaid survetegureid?	Kaitseala piiridest väljaspoolt tulenevaid survetegureid ei ole arvestatud või puudub vastav informatsioon	KKK	hoiualaväliseid surveteguseid ei ole mainitud

Valdkond	Teema	Küsimus	Vastus	Vastamisel kasutatud andmeallikas	Selgitused, lisainfo/vastuse põhjendus
planeerimine	eesmärgid	Kas ala elurikkusega seotud kaitseväärtustele on seatud kaitse-eesmärgid?	Ala-spetsiifilised kaitse-eesmärgid on seatud kõikidele kaitseväärtustele	KKK, RT	teadaolevatele kaitseväärtustele (kaitstakse lähtuvalt LoD-st) on kaitse-eesmärgid seatud, kuid need ei ole maaruse või korraldusega siseriiklikult määratud kaitseväärtused
planeerimine	eesmärgid	Kas kaitseväärtuste kaitse-eesmärgid määratlevad elupaikade ja liikide soovitava seisundi?	Kaitse-eesmärkidega täpsustati elupaikade/liikide soovitatavat seisundit. Sihtväärtused on kas kvantifitseeritud või ajaliselt piiritletud. / Konkreetset eesmärgid on pooltel või enamal (50% - <100%) kaitseväärtustest.	KKK	tüübi 6210 soovitud seisund on seadmata, kuna algseisund on teadmata; tüübi 9070 puhul on määramata, kui palju peab olema esinduslikkusega A, B ja C
planeerimine	eesmärgid	Kas kaitse-eesmärgid on seatud ka muudele kaitseväärtustele kui otseselt elurikkust puudutavatele kaitseväärtustele?	Ei ole asjakohane (alal puuduvad vastavad kaitseväärtused)	KKK, MaRu	samas on HA-I väike kattuvus kinnismälestiste Kaarma kirikuaiaga, Kaarma kalmistu, Kaarma kihelkonnakooli kõrvalhoone, Kaarma kihelkonnakooli hoone ja Kaarma linnuse kaitsevööndiga
planeerimine	eesmärgid	Kas kaitse-eesmärgid on seatud ka sellistele hüvedele/väärtustele, mis ei ole määrusega ala kaitseväärtuseks seatud?	Jah	KKK, RT	kunagised elupaigaandmed, mille alusel ala hoiualana kaitse alla võeti, on osutunud valeks; kaitse-eesmärgid on seatud uutele (õigetele?) elupaigatüüpidele
planeerimine	meetmed	Kas kaitsealal on vaja aktiivseid kaitsekorralduslikke tegevusi (lisaks LKS alusel kohalduvale kaitsekorrale/piirangutele)?	Jah, täiendav sekkumine on vajalik	KKK	vaja on taastada ja hooldada PLK-sid, rajada karjaaedu ning paigaldada hoiuala tähised (9 tk)
planeerimine	meetmed	Kas kõikide kaitseala kaitse-eesmärkide saavutamiseks kavandati vajalikud meetmed/tegevused?	Kaitsekorralduslikud meetmed on seatud kõikidele asjakohastele kaitse-eesmärkidele. Kõik meetmed on SMART.	KKK	PLK-dele on meetmed kavandatud, tüüp 9020* ei vaja aktiivseid meetmeid, vaid looduslikule arengule jätmist
planeerimine	meetmed	Kas määratud meetmed näevad ette tegevusi väljaspool kaitseala piire?	Ei ole asjakohane (teadaolevalt puudub vajadus tegevusteks väljaspool piire)	KKK	teadaolevalt puudub vajadus tegevusteks väljaspool hoiuala piiri
planeerimine	meetmed	Kas tegevused käsitlesid kõiki kaitsealal tuvastatud ja kaitseväärtusi mõjutavaid survetegureid?	Kõikidel peamistel surveteguritel on vastav meede.	KKK	igal nimetatud surveteguril on vastumeede
rakendamine	sisendid	Kas saab välja tuua muid puudujääke ala kaitsekorraldusega seotud teadmistes/alusinfos (peale seisundiandmete puudujääkide)?	Ei, kaitsekorraldusperioodil ei ole selgunud olulisi puudujääke teadmistes	KKK. eksperdiarvamus	piirkonna kaitseplaneerija arvamus; puudujääke pole selgunud; probleemiks on see, et kaitsekord ei võimalda kaitsta kohaliku väärtusega kooslusi nagu vanad sarapikud, sest need ei vasta ühelegi elupaigatüübile (seega on need 0-alad)
rakendamine	sisendid	Kas teostatud seire, inventuurid ja/või uuringud annavad piisava teabe, et hinnata ellu viidud tegevuste edukust ja kaitse-eesmärkide saavutamist või nende suunas liikumist?	Seire võimaldab hinnata poolte või enama (50%-<100%) tegevuste tulemuslikkust/kaitse-eesmärkide saavutatust	EELIS, MaRu	kihid PLK_hooldatud näitavad, et PLK-d on hooldatud; ortofoto silmatorkavat raiet elupaigatüübis 9020* ei näita

Valdkond	Teema	Küsimus	Vastus	Vastamisel kasutatud andmeallikas	Selgitused, lisainfo/vastuse põhjendus
rakendamine	sisendid	Kui teostatud seire, inventuurid ja/või uuringud ei anna piisavat teavet, siis mida tuleb teha, et puudujääke lahendada?	hädavajalik info on olemas	EELIS, MaRu	kihid PLK_hooldatud näitavad, et PLK-d on hooldatud; ortofoto silmatorkavat raiet elupaigatüübis 9020* ei näita
rakendamine	sisendid	Kas seire-, inventuuride ja/või uuringute tulemusi kasutati ala kaitsekorralduse kohandamiseks?	Seiretulemusi on suures osas kasutatud ala kaitse korralduse/meetmete kohandamiseks	EELIS, KKK	KKK-s lähtutakse eeskätt 2010. ja 2012. a (seni uusimad) elupaikade inventuuridest, mitte varasematest, mis on suures osas valeks osutunud
rakendamine	protsess	Kas huvirühmasid kaasati kaitsekorralduse/tegevuskava planeerimise etapis?	Jah - huvirühmi kaasati	KKK, KIRKE, eksperdiarvamus (piirkonna kaitseplaneerija)	avalikkuse kaasamise koosolek toimus 17.07.2015; KKK-s on 5 huvirühma välja toodud: kirjalikult kaasati RMK, kes teatas, et nõustub KKK-ga ja "täiendavaid kommentaare ei ole"; kohalik maahooldaja ei reageerinud
rakendamine	protsess	Kas kaitseala väärtuste ja kaitsekorralduse valdkonnas pädevaid huvirühmasid kaasati kaitsekorralduse/tegevuskava rakendamisse?	Jah - huvirühmi kaasati	KKK, KIRKE, eksperdiarvamus (piirkonna kaitseplaneerija)	RMK-ga suheldi KKK koostamise ajal kirjalikult (14-5/2015/21119); kohalik maahooldaja ei reageerinud
rakendamine	protsess	Kas konsultatsioonide või tegevuste koordineerimise käigus tekkis teadaolevaid konflikte (vastasseise)?	Ei - konflikte ei tekkinud	KKK, KIRKE, eksperdiarvamus (piirkonna kaitseplaneerija)	ei leidu viiteid konfliktidele
väljundid	meetmed	Milline on kavas määratud pool-looduslike koosluste (niiduelupaikade) taastamistööde ellu viimise seis?	Vähem kui pool (<50%) planeeritud taastamistöödest on rakendatud	EELIS	võrreldes 2015. aastaga on hoolduses olevate PLK-de pindala suurenenud vaid 2,9 ha võrra kavandatud 15 ha asemel
väljundid	meetmed	Milline on kavas määratud märgaladega ja veekogudega (sooelupaigad, jõed, järved) seotud taastamistööde ellu viimise seis?	Ei ole asjakohane	KKK	KKK ei käsitle märgalaid ega veekogusid
väljundid	meetmed	Milline on koosluste hooldamistööde ellu viimise seis?	Üle poole (50-90%) hooldusest vajavate koosluste pindalast on hooldusesse võetud.	EELIS	HA-I on PLK-sid 47,2 ha, sellest oli 2023. a hoolduses 41,8 ha ehk 88,6%
väljundid	meetmed	Milline on kavas määratud liigikaitsetööde ellu viimise seis?	Ei ole asjakohane	RT,KKK, EELIS	liigid pole kaitseväärtuseks, KKK liike ei käsitle, II kat liik jumalakäpp leiti alles 2018. a
väljundid	meetmed	Milline on kavas määratud muude otseselt kaitseväärtustele suunatud meetmete (hooldus-, taastamis- ja ohjamismeetmed jms) ellu viimise seis?	Vähem kui pool (<50%) planeeritud meetmetest on rakendatud	EELIS	kuna ligi 90% PLK-dest on hoolduses (karjatamises), siis järelikult on ka vajalikud tarad vähemalt praeguseks rajatud; KKK nägi ette 15 ha puiskarjamaade taastamise, kuid võrreldes aastaga 2015 on aastaks 2023 suurenenud hooldatavate PLK-de pindala vaid 2,9 ha võrra

Valdkond	Teema	Küsimus	Vastus	Vastamisel kasutatud andmeallikas	Selgitused, lisainfo/vastuse põhjendus
väljundid	meetmed	Millised I ja II prioriteediga meetmed on tähtjaks rakendamata ja miks?	puiskarjamaade taastamine 15 ha, kaitsekorralduse tulemuslikkuse vahehindamine, määruse muutmine, hoiuala tähiste paigaldamine	EELIS, KIRKE, RT; MaRu	hooldatavate PLK-de pindala on suurenenud vaid 2,9 ha võrra; vahehindamistest on ressursipuudusel üldjuhul loobutud; määruse eelnõu on koostamisel; külastustaristu virtuaalkontor näitab vaid 2 olemasolevat hoiuala tähist KKK-ga ettenähtud 9 asemel
väljundid	meetmed	Kas I ja II prioriteediga inventuurid, seire ja uuringud on ellu viidud?	Kõik või enamik (≥90%) planeeritud meetmetest on ellu viidud. Kõik meetme aspektid on täidetud ja rakendatud.	EELIS	HA-le ei jää ühtegi teadaolevat röövlinnu leiukohta, et vastav riiklik seire saaks panustada hoiuala kaitsekorraldusse (lisaks on röövlindude pesitsusaegse riiklik seire seirekohad arhiveeritud, muid riiklikke seireid KKK ei käsitle); elupaigatüüpide tulemusseire all käsitleb KKK vaid PLK-de hooldamise ja taastamise jooksvat kontrolli, mis eeldatavasti toimub (vastavalt EL ja riikliku rahastamise nõuetele)
väljundid	meetmed	Kas I ja II prioriteediga ala valitsemisega seotud meetmed (kavad, kaitse-eeskirjad jms) on ellu viidud?	Vähem kui pool (<50%) planeeritud meetmetest on rakendatud	ekspertdihinnang	kaitsekorralduse tulemuslikkuse vahehindamist pole tehtud; kaitsekorraldusperioodi lõpphindamine käesolevaga toimub; määrust pole muudetud, kuid muutmist on alustatud
väljundid	meetmed	Kas I ja II prioriteediga rekreatsiooni ja keskkonnaharidusega seotud meetmed on ellu viidud?	Vähem kui pool (<50%) planeeritud meetmetest on rakendatud	KKK, MaRu	KKK näeb ette 9 hoiuala tähiste paigaldamise, külastustaristu virtuaalkontori järgi on paigaldatud 2 tähist
väljundid	meetmed	Kas hinnataval perioodil on lisaks ellu viidud sellised kaitse-eesmärke toetavaid tegevusi, mis ei ole ette nähtud kavaga?	selliseid tegevusi pole teada	KIRKE, ekspertdihinnang	KIRKE-s sellist kirjavahetust ei leitud, kohalik kaitseplaneerimise spetsialist selliseid tegevusi ei tea
väljundid	tulemused	Milline on nende liikide seisund, mille kaitseks ala on määratud?	Pole asjakohane (liigid ei ole kaitse-eesmärgiks)	RT	liigid ei ole kaitseväärtuseks
väljundid	tulemused	Milline on nende elupaikade seisund, mille kaitseks ala on määratud?	Kõigi või enamiku (≥90%) kaitseväärtuste seisund on paranenud või on jäänud samaks.	EELIS	PLK-d on ligi 90% ulatuses hoolduses; määruse ja korraldusega nimetatud kaitseväärtusi HA-I ei leidu või on need nn 0-alad (ei vasta LoD-i I lisa elupaigatüüpidele)
väljundid	tulemused	Kui ≥90% elupaikade seisund on sama või paranenud, siis palun tooge välja peamised edutegurid?	PLK-de taastamise ja hooldamise toetused; Natura metsa toetus, sh metsaelupaigatüübi toetuse suurendamine	EELIS, ekspertdihinnang	PLK-d on ligi 90% ulatuses hoolduses; metsaelupaigatüüpide eest makstav Natura metsa toetus on kõikjal võrdne SKV-s makstava toetusega
väljundid	tulemused	Kui asjakohane, siis milliste elupaikade seisund on halvenenud?	ilmselt on halvenenud puiskarjamaa nende väikeste tükide seisund, mis ei ole nõuetekohases hoolduses	EELIS	selliseid tükke on u 12% HA PLK-dest

Valdkond	Teema	Küsimus	Vastus	Vastamisel kasutatud andmeallikas	Selgitused, lisainfo/vastuse põhjendus
väljundid	tulemused	Kui alla 90% elupaikade seisund on stabiilne või paranenud, siis palun tooge välja elupaikade seisundi halvenemise põhjused ja/või millised tegevused on teie arvates vajalikud, et saavutada paremaid tulemusi?	pole asjakohane		
väljundid	tulemused	Milline on ala kaitsekorralduse mõju ökosüsteemi teenustele?	Ökosüsteemi teenuste pakkumine on oluliste muutusteta	(EELIS);ELME	(2015-2020 oli hoolduses 38,9 ha, 2021-2023 oli 41,8 ha, seega on PLK-de seisund 2,9 ha paranenud, mis mõjub hästi ökosüsteemi teenustele);keskmine: 6,62 palli (10-palli skaalal)
väljundid	tulemused	Millised on olnud muutused ala ökoloogilises sidususes?	Ökoloogiline sidusus on halb või vähenenud/halvenenud	ELME, MaRu	vilets: 33,62 palli (100-palli skaalal); ortofotode võrdlus näitab hoonestuse laienemist HA-st põhjas ning lageraielanke HA-st edelas; metsamuutuste kaardirakendus kinnitab raieid HA-st edelas ja põhjas
väljundid	tulemused	Kas on tuvastatud ala kaitsekorra rikkumisi?	Usaldusväärne ülevaade kaitsekorra toimivusest/rikkumistest puudub	MaRu; OKAS (Koond_kaitsealad_1_07.03.2025_1grupp2025.xlsx; Järelevalve_koondtabel_seisuga02.09.2025.xlsx)	ortofotodel olulisemaid rikkumisi silma ei jää ning rikkumistest pole samuti kuulda olnud; süsteemset järelevalvet ressursipuudusel ei toimu; piirneval kinnistul oli veereostuse oht, mida kordusproov õnneks ei kinnitanud
väljundid	tulemused	Kas teie hinnangul on ala kaitsekord olnud sobiv ja piisavalt tõhus kaitse-eesmärkide saavutamise toetamiseks?	Ei, kuid kaitsekorra muutmine on juba töös	ekspertdihinnang	ettevalmistused Saare maakonna hoiualade määruse muutmiseks käivad
väljundid	tulemused	Kas määrukes nimetatud ala kaitseväärtused on asjakohased ja piisavad?	Ei, kuid kaitse-eeskirja/määruse muutmine on juba töös	RT, ekspertdihinnang	ükski praegune kaitseväärtus (peale kadastike) pole HA tegelik väärtus, kuid määrus on uuendamisel
väljundid	tulemused	Kui kaitsekord ei ole olnud sobiv, siis millised muudatused oleksid vajalikud?	praegused kaitseväärtused (erandiks tüüp 5130) tuleb asendada uutega	KKK, EELIS	uued kaitseväärtused: kuivad niidud lubjarikkal mullal (6210), vanad laialehised metsad (9020*) ja puiskarjamaad (9070); kaaluda jumalakäpa (Orchis mascula; II kat) lisamist kaitseväärtuste hulka
muu	muu	Muud tähelepanekud ja kommentaarid, mida soovite lisada			

Skoor

	Max skoor	Hindamise skoor	%
Üldskoor:	87	62	71,3%
Üldine	3	3	100,0%
Seisund (planeerimine)	9	9	100,0%
Survetegurid (planeerimine)	9	4	44,4%
Eesmärgid (planeerimine)	9	8	88,9%
Meetmed (planeerimine)	6	6	100,0%
Sisendid (rakendamine)	9	7	77,8%
Protsess (rakendamine)	6	6	100,0%
Meetmed (väljundid)	18	9	50,0%
Tulemused (väljundid)	18	10	55,6%

Üldine	3	3	100,0%
Planeerimine	33	27	81,8%
Rakendamine	15	13	86,7%
Väljundid	36	19	52,8%

Mõisted ja lühendid

Mõiste	Selgitus
Kaitseväärtus	Ala kaitse alla võtmise määruks/kaitse-eeskirjas nimetatud kaitstav loodusväärtus (kaitse-eesmärk).
Kaitse-eesmärk	Kaitseväärtuse soovitud seisund.
Kava	Kaitstava loodusobjekti kaitsekorralduse aluseks olev tegevuskava: kaitsekorralduskava, liigi kaitse tegevuskava, elupaiga tegevuskava.
KKK	Kaitstava loodusobjekti kaitsekorralduskava.
Kaitsekorraldusperiood	Esmakordsel hindamisel ja ajakohase (s.t kava sisu on olnud üldjoontes jätkuvalt asjakohane) kava olemasolul on hinnatava kaitsekorraldusperioodi alguseks kava algus/koostamise aeg ja perioodi lõpuks hindamise aeg. Kava puudumisel ja/või korduval hindamisel saab kaitsekorraldusperioodiks arvestada hindamistsükli pikkust/eelmise hindamise läbi viimise aega (vastavalt hindamise korraldusele 10 või 12 aastat).
Survetegur	Kaitseväärtuse soodsa seisundi säilimist või saavutamist negatiivselt mõjutav tegur (nt reostuskoormus, häiringud, maaparanduse mõju, intensiivne maakasutus, võõrliikide surve jm)
Kaitsekorralduslikud meetmed	Tegevused, mida tuleb rakendada kaitse-eesmärkide saavutamiseks, sh eesmärkide saavutamist ohustavate mõjutegurite ohjamine. Kaitsekorralduslike meetmete hulka kuulub elupaikade kaitsmine, säilitamine, loomine, taastamine, majandamine. Käesoleva hindamise kontekstis on eristatud: - looduskaitseseadusest ja/või ala kaitse-eeskirjast tulenev kaitsekord (õigusaktidega kehtestatud piirangud); - kaitseala n-õ aktiivne majandamine ehk täiendavate tegevuste planeerimine läbi tegevuskavade, tööplaanide, toetusprogrammide (nt elupaikade taastamine ja hooldamine, külastustaristu rajamine). N-õ aktiivsete meetmete puhul on omakorda eristatud: - looduskaitsemeetmed/otseselt kaitseväärtustele suunatud meetmed ehk tegevused, mille rakendamisest võib oodata otsest kasu liikide või elupaikade seisundile (nt elupaiga taastamine, elupaiga hooldamine, võõrliigi tõrje). - toetavad meetmed ehk tegevused, mille kasu kaitseväärtustele on kaudne (nt seire seisundi tuvastamiseks, kava koostamine ja tulemuslikkuse hindamine tegevuste planeerimiseks, haridusprogrammid teadlikkuse tõstmiseks, kaitseala tähistamine piirangute rakendamiseks jm)
SMART	Mõistet SMART (specific, measurable, achievable, relevant, time-bound) kasutatakse siinkohal kaitse-eesmärkide ja meetmete kontekstis. "SMART" mudelile vastav eesmärk või meede on konkreetne, mõõdetav, saavutatav, asjakohane ja ajaliselt määratletud.
Väljund (rakendatud tegevus)	Väljunditeks on ellu viidud tegevused ja nende mõõdetavad näitajad: nt taastatud või hooldatud alade pindala, rajatud külastustaristu pikkus, kontrollkäikude arv vms.
Tulemus (saavutatud seisund)	Tulemus on ellu viidud tegevuste abil saavutatud olukord, mis võib olla kirjeldatud läbi liikide ja elupaikade seisundi.
PAME hindamine	PAME (Protected Area Management Effectiveness) on IUCNi WCPA raamistikul põhinev lähenemine, millega hinnatakse kaitsealade valitsemise tulemuslikkust läbi aspekti kaudu — kontekst, planeerimine, sisendid, protsessid, väljundid ja tulemused. PAME hindamine näitab, kui hästi ala juhtimine aitab saavutada seatud looduskaitselisi eesmärke.

Survetegurite kategooriad	Selgitus
põllumajandus	(intensiivne) maaharimine, karjatamine, taimekaitsevahendite ja väetiste kasutamine jm
rohumaade hülgamine	niitmise või karjatamise lõppemine
põllumajandusmaade kuivendamine	põllumajandusmaade maaparandusüsteemid
metsandus	raied, raadamine, metsastamine jm
metsamaade kuivendamine	metsamaade maaparandusüsteemid
kaevandamine	kaevandamine, s.h turbakaevandused
energia tootmine (sh infrastruktuur)	hüdroenergia, tuulepargid, päikesepargid, elektriliinid jm
transport	teed, raudteed, sadamad, maismaa- ja veeliiklus jm
ehitustegevus ja asustus	asustuse laienemine, ehitustegevus, puhketegevused, reostus asustusest, äri- ja tootmistegevusest jm
elusorganismide kasutus	vesiviljelus, kalastamine, jahipidamine, toidu ja muu materjali kogumine loodusest, liikide või elupaikade kahjustamine jm
militaartegevused ja muud inimsekkumised	militaaralad, tarastamine, vandalism
võõr- ja problemaatilised liigid	võõrliigid, probleemsed kodumaised liigid jm
segallikatest põhjustatud reostus	heited vette, heited pinnasesse, heited õhku, müra, valgusreostus jm
inimtekkelised veerežiimi muutused	maaparandus, veekogude hüdro-morfoloogia muutmine, veevõtt jm
looduslikud protsessid	erosioon, eutrofeerumine, koosluste looduslik areng, kisklus, kobraste tegevus, haigused ja parasiidid jm
loodusõnnetused	torm, põleng, maalihe, üleujutus jm
kliimamuutused	põuad, üleujutused, veerežiimi muutused, liikide levikuareali muutumine jm kliimamuutuste mõjul
muu	

Loodusdirektiivi aruande hinnangud	Selgitus
soodne	favourable = FV
ebapiisav	unfavourable-inadequate = U1
halb	unfavourable-bad = U2
teadmata	unknown=XX